

Web 2.0 a knihovny aneb Library 2.0

Vilém Sklenák

sklenak@vse.cz

Vysoká škola ekonomická, fakulta informatiky a statistiky,
katedra informačního a znalostního inženýrství

AKP2007, 16. 5. 2007

Obsah

1 Úvodem

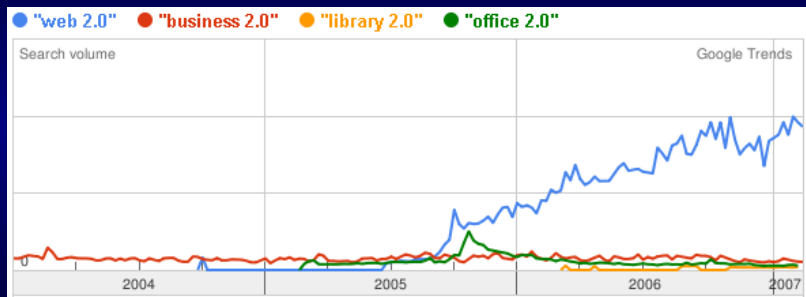
2 Uživatelé

3 Web 2.0

4 Library 2.0

5 Závěr

GoogleTrends – Web 2.0, Library 2.0, ...

Uživatelé se mění

- mobilní telefony
- SMS
- vždy „na příjmu“
- multitasking
- očekávání rychlého doručení
- samoobslužné informace
- spoléhání se, že na webu je vše
- herní mentalita
- virtuální reality
- vysoká míra sdílnosti (MySpace, Flickr)
- méně konvenčních médií (TV), více news-serverů a blogů

Čemu uživatelé věří

Studie OCLC z roku 2005:

„Více než 69 % respondentů považuje informace získané pomocí vyhledávacích strojů za stejně spolehlivé jako z informačních zdrojů poskytovanými knihovnami.“

Plný text

Uživatelé Internetu v ČR

Průzkum ČSÚ z roku 2006:

- Stále existuje velká skupina lidí, kteří nemají třeba žádnou zkušenost s Internetem – přiznalo 55,3 % populace.
- Naopak 3,6 % oslovených se označilo za pokročilé uživatele Internetu.
- V mezinárodním porovnání je ČR z hlediska ICT zatím spíše v pozadí, ale platí, že v posledních letech dochází k výraznému zvyšování počtu domácích přípojek k Internetu, internetové gramotnosti apod.

Plný text

Jak to vzniklo

- 2004 – první zmínka
- od r. 2005 popularizace a snahy o vymezení
- striktní definice neexistuje
- seznam konceptů, metod a technologií
- posun od centralizovaného zpracování...

Web 1.0 vs. Web 2.0

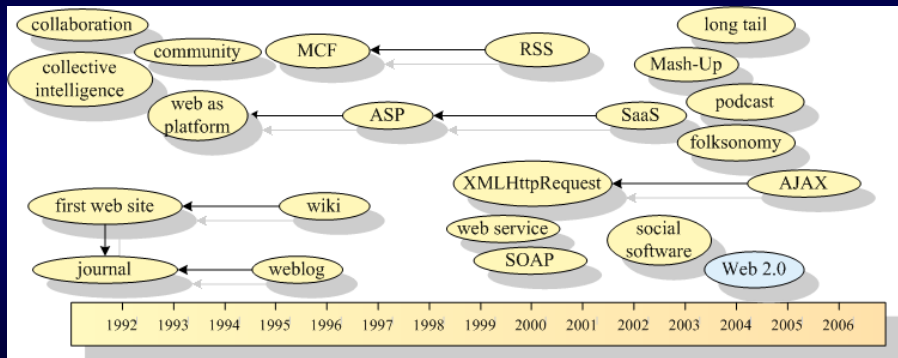
Web 1.0	Web 2.0
DoubleClick	Google AdSense
Ofoto	Flickr
Akamai	BitTorrent
mp3.com	Napster
Britannica	Online Wikipedia
personal websites	Blogging
evite	upcoming.org and EVDB
domain name speculation	search engine optimization
page views	cost per click
screen scraping	web services
publishing	Participation
content management systems	Wikis
directories (taxonomy)	tagging („folksonomy“)
stickiness	Syndication

Klíčové pojmy Webu 2.0

- RSS
- tagování – folksonomie
- AJAX
- long tail
- blogy, wiki
- mashup
- ...

Web 2.0 ... The Machine is Us/ing Us

Vývoj související s pojmem Web 2.0

Příklady služeb v duchu 2.0

- blogování
- uživatelské tagování, folksonomie
- uživatelské komentáře
- uživatelská hodnocení (rating)
- wiki
- komunitní služby sdílení – fotografií, textů apod.

Příklady webů s rysy 2.0

- Amazon
- Flickr
- MySpace
- eBay
- Connotea
- LiveJournal
- Technorati

Library 1.0 vs. Library 2.0

Library 1.0	Library 2.0
Closed stacks	Open stacks
Collection development	Library suggestion box
Preorganized ILS	User tagging
Walk-in services	Globally available services
„Read-only“ catalog	Amazon-style comments
Print newsletter mailed out	Team-built blog
Easy = dumb users	Easy = smart systems
Limited service options	Broad range of options
Information as commodity	Information as conversation
Monolithic applications	Flexible, adaptive modules
Mission focus is output	Mission focus is outcome
ILS is core operation	User services are core

Koncepty Library 2.0

- Knihovna je všude.
- Knihovna neklade žádné překážky.
- Knihovna je inspirací pro spoluúčast.
- Knihovna používá flexibilní, komponentově založený systém.
- Knihovna je soustředěna na uživatele.

Jiný úhel pohledu na 1.0 vs. 2.0

- Library 1.0 – **pull** model
Acquire / store / lend / find
- Library 2.0 – **push** model
Acquire / store / broadcast / converse

Konfrontace je zbytečná

Library 2.0 je pouhá teorie.

Je to celé nesmysl a v praxi se nikdy nic takového jako Library 2.0 neuskuteční.

Posun k Library 2.0 již aktuálně existuje – je to ten správný směr, kterým se knihovny mají vydat, pokud chtějí obstát v konkurenci s takovými médii jako je Internet.

Konfrontace je zbytečná

Walt Crawford „sebral“ celkem 62 pohledů/náborů na Library 2.0 a 7 různých definic.

Dva druhy kritiky:

- 1 Pojem Library 2.0 je konfrontační tím, že deklaruje nebo implikuje, že dosavadní služby knihoven jsou zastaralé a že potřebují nahradit.
- 2 Pojem Library 2.0 je bezobsažný a nesmyslný, protože nenabízí nic nového. V podstatě neznamená nic jiného než progresivní knihovnictví.

Plný text

Konfrontace je zbytečná

- Použití označení 2.0 u Library 2.0 má jiný původ než u Web 2.0.
- Pojem Web 2.0 byl použit pro odlišení mezi generacemi webových aplikací – jinými slovy jde o evoluční krok.
- U Library 2.0 však jde o uplatňování služeb pomocí Webu 2.0, a proto ono označení 2.0 – jinými slovy 2.0 v Library 2.0 naznačuje vztah k Webu 2.0

Library 2.0 – definice?

Wikipedie:

„Library 2.0 is a model for library service that reflects a transition within the library world in the way that services are delivered to library users. This redirection will be especially evident in electronic offerings such as OPAC configuration, online library services, and an increased flow of information from the user back to the library. The concept of Library 2.0 borrows from that of Web 2.0, and follows some of the same philosophies underpinning that concept.

Proponents of this concept expect that ultimately the Library 2.0 model for service will replace outdated, one-directional service offerings that have characterized libraries for centuries.“

Library 2.0 – definice?

Sarah Houghton (blog LibrarianInBlack.net):

„Library 2.0 simply means making your library's space (virtual and physical) more interactive, collaborative, and driven by community needs. Examples of where to start include blogs, gaming nights for teens, and collaborative photo sites. The basic drive is to get people back into the library by making the library relevant to what they want and need in their daily lives... to make the library a destination and not an afterthought.“

Library 2.0 – definice?

- L2 nelze jednoznačně vymezit.
- L2 je vhodné chápat spíše jako cestu do budoucna:
  - jak skloubit dosavadní zkušenosti s nastupujícími technologiemi (W2),
  - jak vycházet vstříc měnícím se potřebám uživatelů,
  - jak vyhovět měnícím se vzorcům jejich chování
  - a konečně v důsledku toho všeho si uchovat své platné místo na poli poskytování informací.

Závěr?

Librarian's 2.0 Manifesto